

Сведчанне сталасці беларускага кнігазнаўства

4-5 красавіка ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі праходзілі XV юбілейныя Міжнародныя кнігазнаўчыя чытанні. У нашу краіну прыбылі сусветнаведомыя літаратуразнаўцы і кнігаведы - прафесар Арнольд Мак-Мілін з Вялікабрытаніі, доктар габлітаваны Зоя Ярашэвіч-Пераслаўцаў, прафесар Крыштаф Мігань і Томаш Швацінскі з Польшчы. На працягу двух дзён адбываліся пленарнае пасяджэнне, сем секцый і адкрыццё выставы "Захавальнікі рарытэтаў".

Арганізатарамі канферэнцыі выступілі Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь і Нацыянальная бібліятэка Беларусі.

Партнёрамі навуковага мерапрыемства сталі праект Еўрапейскага саюза MOST і Польскі інстытут у Менску.

Мэтай мерапрыемства, якое ладзілася 15-ты раз за 21 год, з'яўляецца кансалідацыя навуковай супольнасці для абмеркавання актуальных пытанняў па вывучэнні і папулярызацыі кніжнай спадчыны, стымуляванні міжнароднага супрацоўніцтва паміж даследчыкамі кніжнай культуры.

XV Міжнародныя кнігазнаўчыя чытанні сведчаць пра поспех Нацыянальнай бібліятэкі ў вывучэнні гісторыі беларускай кнігі, адзначыў намеснік старшыні Беларускага фонда культуры Анатоль Іванавіч Бутэвіч. - Мы зразумелі, што еўрапейскі "Буквар" - гэта беларускі набытак. Кніжымі зборамі займаліся магнацкія роды Радзівілаў, Храбтовічаў, Сапегаў і іншых. Паступова мы асэнсоўваем, якая значная роля ў

беларускай культуры належала кнігам, у тым ліку, Радзівілаўскай і Астрожскай Бібліі.

І сёння беларускай кнізе належыць галоўная роля ў захаванні гістарычнай памяці і фарміраванні пачуццяў нацыянальнай годнасці і свядомасці, адзначыў першы міністр культуры незалежнай Беларусі.

Кнігазнаўчыя чытанні - гэта свята кнігазнаўцаў, самаахварных прадстаўнікоў інтэлігенцыі з чыстай і святой душой, якія гадамі рупяцца над захаваннем, сістэматы-

культуры.

Пра гісторыю дзейнасці аддзела рэдкай старадрукавай кнігі распавяла ў сваім выступленні галоўны бібліёграф навукова-даследчага аддзела кнігазнаўства Галіна Уладзіміраўна Кірэева. Надзвычай руплівай была ў 1979 годзе праца першай загадчыцы аддзелам Гелі Аронаўны Анціпавай. Важную ролю ў фарміраванні калекцыі фондаў бібліятэкі адыграў у 80-тыя гады Ігар Валянцінавіч Жолудзеў.

Г.У. Кірэева паведаміла, што нядаўна супраўнікамі бібліятэкі створаны Рээстр кніжных помнікаў Рэспублікі Беларусь. Праб-

зацыяй і вывучэннем каштоўных кніг, большасць з якіх захоўваюць летапісныя старонкі сёвай даўніны, нясуць праўды веры.

Менавіта таму знакавай вехай XV Міжнародных кнігазнаўчых чытанняў стаў 40-гадовы юбілей навукова-даследчага аддзела кнігазнаўства. Створаны ў 1979 годзе, ён называўся аддзелам рэдкай старадрукаванай кнігі. На святкаванні гэтай падзеі прыбылі ветэраны бібліятэкі, якія займаліся даследаваннямі ў 60-70-тыя гады: заслужаны дзеяч культуры, бібліёграф Таццяна Іванаўна Рошчына, узнагароджаная медалём Ф. Скарыны, доктар гістарычнай навук Георгій Якаўлевіч Галенчанка і іншыя.

Трапяткое і ўважлівае стаўленне да кніг адзначала першага дырэктара Дзяржаўнай бібліятэкі БССР імя Леніна - Іосіфа Бенцыянавіча Сіманюскага. Даваенныя і пасляваенныя фонды галоўнага кнігасховішча краіны захоўвалі каштоўныя старадрукі. Паступова прыходзіла навуковае асэнсаванне іх значэння для ўсёй беларускай

лемнае поле канферэнцыі ўключала пытанні гісторыі рукапіснай і друкаванай кніжнай культуры ад старажытнасці да сучасных тэндэнцый развіцця.

Навуковае мерапрыемства аб'яднала кнігазнаўцаў, лінгвістаў, культуролагаў, гісторыкаў і філосафаў з Беларусі, Вялікабрытаніі, Літвы, Польшчы, Расіі і Украіны. Цягам двух дзён працавалі 7 секцый, прысвечаных тэорыі і метадалогіі кніжнай культуры, гістарычным кнігасборам, рукапісным помнікам і архіўным дакументам, друкаваным кнігам XV-XVIII стагоддзя, традыцыям беларускай кніжнай культуры.

Пан Томаш Швацінскі выконвае абавязкі кіраўніка Інстытута кнігі і чытання ў Нацыянальнай бібліятэцы ў Варшаве.

Чытанне з'яўляецца важным фактарам нацыянальнага самавызначэння, падкрэсліў ён, выступаючы на канферэнцыі, і падзяліўся інфармацыяй пра Нацыянальную праграму развіцця чытання, якая існавала ў Польшчы.

Брытанскі славіст прафесар Арнольд Мак-Мілін распавёў пра сваю цікавасць да сучаснай беларускай літаратуры. Пан Крыштаф Мігань вывучае гістарычныя шляхі кнігі ў Еўропе. Пані Зоя Ярашэвіч-Пераслаўцаў займаецца кірылічнымі старадрукамі і даследвала спіс скарбаў бібліятэкі Жыровіцкага манастыра.

Зацікаўленая дыскусія ішла ў секцыі "Роля і месца кнігі ў сучасным інфармацыйна-камунікацыйным асяроддзі", дзе мадэратарам выступала загадчыца сектарам навукова-праектнай працы навукова-даследчага аддзела кні-

газнаўства Таццяна Сапега. Тут гаворка ішла пра дызайн сучасных кніг, маркетынг і прасоўванне новых выданняў на рынку, пра ролю электронных кніг у жыцці грамадства. Абмяркоўваліся пытанні мастацкага афармлення кнігі. Удзельнікі працы ў секцыях канстатавалі факт пераемнасці вопыту ад сталых спецыялістаў да моладзі - студэнтаў і аспірантаў.

Важнай была магчымасць сустрэцца і пакамунікаваць з тымі, хто дзесяцігоддзямі працуе ў галіне кнігазнаўства і з тымі, хто нядаўна прыйшоў да кнігі як да аб'екта навуковага даследавання, адзначыў намеснік дырэктара Нацыянальнай бібліятэкі на навуковай рабоце і выдавецкай дзейнасці спадар Алесь Суша.

За актыўны ўдзел у Міжнародных кнігазнаўчых чытаннях і асабісты ўклад у даследаванні беларускай кніжнай культуры былі ўзнагароджаны: кнігазнавец Таццяна Іванаўна Рошчына, га-

лоўны бібліёграф навукова-даследчага аддзела кнігазнаўства Галіна Кірэева, бібліёграф Людміла Сільнова, прафесар кафедры бібліятэчнай дзейнасці БДУ Ларыса Доўнар, адказны сакратар выдавецкага савета Беларускай Праваслаўнай Царквы Тамара Андрэеўна Самайлюк і іншыя аўтарытэтных спецыялісты.

Юбілейныя кнігазнаўчыя чытанні праходзілі на высокім навуковым і арганізацыйным узроўні, на іх прагучалі даклады як навуковай супольнасці, так калекцыянераў кніжных рарытэтаў з розных краін.

Эла Дзвінская,
фота аўтара.

На здымках:

1. Арнольд Макмілін і Геннадзь Кажамякін;
2. Зоя Ярашэвіч-Пераслаўцаў, Галіна Кірэева і Таццяна Рошчына;
- 3-5. Беларускія навукоўцы на канферэнцыі.

